

۲۰۲۴۴۵۹

می‌نامه رودکی

(اندرزنامه رودکی در قصیده نونیه)

پژوهش و نگارش:
مأده کریمیان سردشتی
مجموعه بهرامی

با مقدمه و ویرایش:
دکتر نادر کریمیان سردشتی
(عضو هیأت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری)

انتشارات شیخ‌شرفی
۱۳۹۸ ش

سرشناسه	: کریمیان، مائده، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	: دیوان برگزیده. شرح Divan .Selection. Interpretation
عنوان و نام پدیدآور	: می‌نامه رودکی/پژوهش و نگارش مائده کریمیان سردشتی، معصومه بهرامی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات شیخ شرفی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۹ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۳۱-۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: رودکی، جعفر بن محمد - ۳۲۹ ق. دیوان — نقد و تفسیر
موضوع	: شعر فارسی — قرن ۴ ق. — تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry- History and criticism- ۱۰th century
موضوع	: قصیده فارسی — تاریخ و نقد
موضوع	: Odes, Persian-- History and criticism
موضوع	: مدیحه و مدیحه‌سرایی
موضوع	: Laudatory poetry
شناسه افز	: بهرامی، معصومه، ۱۳۵۸ -
شناسه افز	: Masumeh .Bahrami
شناسه افز	: کی، جعفر بن محمد - ۳۲۹ ق. دیوان. برگزیده. شرح
رده بندی کنگره	: PIR۳۴۶۶/ک۹۴۴ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	: ۸۱۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۰۱۴

ناشر:	انتشارات شرفی
نام کتاب:	می‌نامه رودکی، (انارزنا) رودکی در قصیده نونیه)
پژوهش و نگارش:	مائده کریمیان سردشتی و معصومه بهرامی
مقدمه و ویرایش:	دکتر نادر کریمیان سردشتی
حروفچین و صفحه آرا:	انتشارات شیخ شرفی
طراح جلد:	فاطمه علیزاده
سال چاپ:	۱۳۹۸
نوبت چاپ:	اول
تیراژ:	۵۰۰ جلد
قیمت:	۲۵۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۳۱-۸-۹
آدرس فروش:	تهران - میدان انقلاب - خیابان جمالزاده جنوبی - کوچه دسور - پلاک ۸
تلفن و ایمیل:	۶۶۵۹۱۰۷۵ shaykh.sharafi@gmail.com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه دکتر نادر کریمیان سردشتی
۹.....	چامه ماده می
۱۳.....	شرح و توضیح ابیات در سوره نوبیه
۱۱۷.....	کتابنامه

مقدمه دکتر نادر کریمیان سردشتی

به نام ایزد دادار دادگر دادپرور

حکیم ابو عبدالله رودکی استاد شاعران و بزرگ سخن‌سرایان زبان پارسی که نقادان ادب و سخن و شعرشناسان عرب و عجم او را آدم الشعراء نام نهاده‌اند پیشوای شاعران پارسی‌گوی که در غزل‌سرایی، رباعی‌سرایی و قصیده‌سرایی استاد ادبیات و آغازگر انواع مضامین بکر و شیوایی سخن بوده برخی از اشعار و سروده‌هایش به ترکیبات و واژگان و اصطلاحات گوناگون آمیخته و تعبیر کم‌کاربرد و واژگان مشکله داشته و فهم و ادراک آن اشعار خالی از اشکال و ناهماوری نیست هرچند نام این استاد همچون جوی بوی مولیان روان و ساده است اما به سبب گذشت یک هزار و صد و سی و شش سال از عمر این سروده‌ها و به کارگیری برخی از اصطلاحات علوم و فنون و سایر دانش‌های مرسوقه روزگار سامانیان در این ادبیات و عدم آشنایی خوانندگان عصر حاضر با آن وارثان اصطلاحات در تعبیر از برای ادراک معانی و پی بردن به مقاصد شاعر پارسی‌گوی و رفع دشواری و تسهیل مبانی فکری و راه بردن به مفهوم و منظور آن بی‌گمان نیاز به شرح و گزارش و توضیح واژگان و ترکیبات و اصطلاحات دارد؛ لذا در این رساله که تنها قصیده‌ای از سرودهای رجبای مانده ابو عبدالله رودکی سمرقندی به نام مشهور «چامه مادر می» یا «می‌نامه» می‌باشد، شرح و توضیح و گزارش شده است. نویسندگان این اثر (مأنده کریمیان سردشتی و معصومه بهرامی) برای روشن کردن معانی ابیات به چند شیوه مجزا اقدام کرده‌اند:

- ۱) واژه‌شناسی: واژگان نامأنوس و یا مشکله را توضیح و معنی کرده‌اند.
- ۲) آرایه‌های ادبی: نکات و دقایق بلاغی را شرح و توضیح داده‌اند یعنی آرایه‌های لفظی و معنوی شامل انواع صنایع لفظی چون جناس و مراعات‌النظیر را گزارش و سپس به آرایه‌های معنوی همچون کنایات و استعارات و تشبیهات پرداخته‌اند.
- ۳) شرح و توضیح بیت: مفهوم اصلی و پیام دقیق و ترجمه ابیات را در قالب عبارات ساده و سلیس و روان بیان کرده‌اند.

۴) نسخه بدل - برخی ابیات در منابع ادبی و تاریخی و تذکره‌ها و جنگها و کشکول‌ها به شیوه‌های گوناگون ثبت و ضبط شده‌اند؛ لذا مؤلفان اختلاف نسخه بدلها را برای برخی از ابیات در ذیل بیت اصلی (نسخه اصلی) آورده‌اند.

۵) اسامی اعلام تاریخی، جغرافیایی و اشخاص را نیز در ذیل واژه‌شناس یاورده‌اند و برای اینکه بافت سخن و کلام از هم گسیخته نشود این اسامی اعلام در بخش واژه‌شناسی توضیح و شرح داده شده است.

بر قصیده مادر می به‌طور پراکنده گزارش اشعار رودکی شرح و توضیح مختصری آمده همچون آثار خدای خلیب رهبر؛ جعفر شعار، منوچهر دانش‌پژوه، عسکر حقوقی، نصرالله امامی و اسماعیل ماکمی. اما به‌طور مستقل این کتاب نخستین شرح جداگانه در باب این چامه ادبی و بلاغی می‌باشد. و مؤلفان با ذوق و شوق ویژه به نیاز پژوهشگران و دانشجویان در شناخت بیشتر این قصیده پاسخ گفته‌اند. نگارنده این مقدمه خود چند اثر در باب رودکی سامان داده از جمله: آخرین مسجع دیوان شعار رودکی که به سال ۱۳۸۷ش در همایش بین‌المللی ابوعبدالله رودکی (در آثار وحدت) رونمایی شد ولی با این وصف هنوز تک‌نگاری‌های فراوانی شایسته و بایسته است تا در احوال و آثار رودکی نگاشته شود.

گزارش این قصیده پیش از این در همایش بین‌المللی جشن بزرگداشت رودکی به سال ۱۳۸۷ خورشیدی (ماه سپتامبر) در شهر دوشنبه پایتخت کشور تاجیکستان) در محل آکادمی علوم تاجیکستان توسط مانده کریمیان ارائه گردید و سبب حجم فراوان مطالب و تعداد زیاد ابیات به صورت کتاب تدوین و تألیف شد و در این راستا نیز سرکار خانم معصومه بهرامی نیز در شرح و ویرایش متن و بیان برخی نسخه‌بدلها در این پژوهش همکاری صمیمانه داشتند که برای هر دوی آنها آرزوی توفیق در راه خدمت به فرهنگ و تمدن بشری داشته و دارم.

تهران - نادر کریمیان سردشتی

۰۹۱۲۱۹۶۸۵۴۶

Nk_sardashti@yahoo.com